

OPIKELUHUOLTO- SUUNNITELMA

Sisällysluettelo

1 Opiskeluhuollon tarkoitus.....	3
2 Kenellä on oikeus opiskeluhooltoon?.....	3
3 Opiskeluhuollon kokonaisuus.....	4
3.1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto.....	4
3.2 Yksilökohtainen opiskeluhoolto.....	5
4 Koulutuksen järjestäjien ja hyvinvointialueen roolit opiskeluhoollon toteuttamisessa.....	5
4.1 Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut.....	6
4.2 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto.....	7
4.3 Koulunuorisotyö.....	8
4.4 Oppilaitoksen työntekijän yhteydenotto opiskeluhoolltopalveluihin.....	8
4.5 Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto.....	8
4.6 Tietojen kirjaaminen ja rekisterit.....	8
5 Opiskeluhoollon suunnitelmat.....	9
5.1 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoolltosuunnitelma.....	9
5.2 Alueellinen opiskeluhoolltosuunnitelma.....	10
6 Oppilaiden ja huoltajien osallistaminen	10
7 Yhteistyötahot.....	11
7.1 Koulutuksen järjestäjä- ja oppilaitoskohtaiset ryhmät.....	11
7.2 Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä.....	11
8 Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.....	12
8.1 Ennalta ehkäiseminen.....	13
8.2 Kiusaamiseen ja häirintään puuttuminen.....	14
8.3 Toimenpiteiden arviointi ja seuranta.....	16
8.4 Tiedottaminen.....	16
9 Poissaolojen seuranta	16
10 Suunnitelman arviointi ja seuranta	17
Lähteet	

1 OPISKELUHUOLLON TARKOITUS

Opiskeluhuollon tavoitteena on oppilaan¹ hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistäminen ja ylläpitäminen sekä niiden edellytyksiä lisäävä toiminta. Tavoitteena on luoda terve ja turvallinen oppimis- ja kasvuympäristö, suojata mielenterveyttä ja ehkäistä syrjäytymistä sekä edistää päiväkotij- ja kouluyhteisön hyvinvointia. Toiminnan tavoitteena on ennalta ehkäisevyys sekä suunnitelmallisuus. Opiskeluhoitotyön painopiste on yhteisöllisessä ja ennalta ehkäisevässä työssä. Tämän lisäksi oppilailla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon. Opiskeluhoito toteutetaan monialaisessa yhteistyössä ja työtä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen sekä huoltajaan. Tavoitteena on myös oppilaan ja huoltajan osallisuuden tukeminen.

Someron kaupunkistrategian Yhteisöllinen Somero 2030 tarkoituksena on luoda yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia kaikille kaupunkilaisille. Sen tavoitteena on mm. vahvistaa innostavaa, kehitysmuutoksia ja yhteisöllisyydestä voimaa saavaa kulttuuria. Lisäksi Someron Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa 2019 – 2025 keskeistä on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin edistäminen, jotta kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua, vaikuttaa ja harrastaa.

2 KENELLÄ ON OIKEUS OPISKELUHUOLTOON?

Jokaisella lapsella, oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus opiskeluhoitoon (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1 §), jos hän on:

- perusopetuslain mukaisessa opetuksessa kuten esi- ja perusopetuksessa, aikuisten perusopetuksessa tai perusopetukseen valmistavassa opetuksessa;
- lukiokoulutuksessa;
- oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa (Oppivelvollisuuslaki 1214/2020) tarkoitettussa maahanmuuttajille järjestettävässä koulutuksessa;
- lukio-opintoja aikuisten opetussuunnitelman mukaisessa koulutuksessa opiskelevana oppivelvollisena opiskelijana tai ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa 5 §:n 3 momentissa (Laki ammatillisesta koulutuksesta 11.8.2017/531) tarkoitettussa ammattitutkintokoulutusta opiskelevana oppivelvollisena opiskelijana.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolakia ei sovelleta:

- perusopetuslaissa tarkoitettuun aamu- ja iltapäivätoimintaan;
- perusopetuslain 46 §:n 2 momentissa (Perusopetuslaki 21.8.1998/628) tarkoitettuihin perusopetuksen yksittäisiin oppiaineita opiskeleviin;
- lukion aineopiskelijoihin;
- opiskelijaan, joka suorittaa lukio-opintoja aikuisten lukiokoulutuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

¹ Oppilaalla tarkoitetaan tässä suunnitelmassa esiopetukseen osallistuvaa lasta, perusopetuksen oppilasta ja lukion opiskelijaa.

3 OPISKELUHUOLLON KOKONAISUUS

Opiskeluhoolto jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon, ja sitä toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoollona. Oppilaalla on myös oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon.

3.1 Yhteisöllinen opiskeluhoolto

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 §) tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla esi- ja perusopetuksen sekä lukion oppimisyhteisöissä edistetään oppilaiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

Yhteisöllistä opiskeluhoolltoa toteuttavat kaikki oppilaitosten arjessa: päiväkodin ja koulun henkilökunta sekä yksilökohtaisia opiskeluhoolltopalveluita tarjoava henkilöstö, muu koulun opiskeluhoolltoa tukeva henkilöstö sekä koulujen hyvinvointitiimi. Lisäksi keskeinen rooli yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämässä on oppilaitoskohtaisella opiskeluhoolltoryhmällä.

Somerolla yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa. Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä opiskeluhoolllossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen ja kasvatuksen järjestäjän tehtävä. Opiskeluhoolto luo päiväkotin- ja kouluyhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle, avoimelle vuorovaikutukselle ja kasvatuskumppanuudelle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös kasvun, kehityksen, oppimisen ja muiden ongelmien ennalta ehkäisyä sekä niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, johon kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Kasvatuksen ja opetuksen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Päiväkodin ja koulun yhteisesti sovitut toimintatavat, ohjeistukset ja järjestyssäännöt lisäävät yhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman lasten ja oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana opiskeluhoolltosuunnitelmaa.

Someron monialaiseen yhteisöllisen opiskeluhoollon ohjausryhmään (pj. kasvatuspäällikkö) kuuluu toimijoita kaikista kouluista ja esiopetuksesta sekä Varsinais-Suomen hyvinvointialueen (Varha) edustajia. Ohjausryhmä keskustelee, arvioi ja jäsentää yhteisölliseen opiskeluhoolltoon liittyviä teemoja sekä kokoaa kouluilta (henkilöstö, oppilaat, huoltajat) tulevia palautteita, ideoita ja näkökulmia, arvioi ja päivittää yhteisöllistä opiskeluhoolltosuunnitelmaa sekä luo mahdollisuuksia henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien osallisuudelle. Ohjausryhmän työtä ohjaa Laki oppilas- ja opiskeluhoolllostasta sekä Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014.

Lisäksi ohjausryhmän toiminnan arjen tukena toimii koulujen toimijoista koottu hyvinvointitiimi, joka suunnittelee koulujen yhteisiä ja välisiä yhteisöllisyys- ja hyvinvointitapahtumia sekä keskustelelee hyvinvoinnin arjen tason käytännön ideoista. Ks. [hyvinvointitiimi](#).

3.2 Yksilökohtainen opiskeluhoolto

Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina oppilaan ja hänen huoltajansa/laillisen edustajansa suostumukseen. Yksilökohtaista opiskeluhoiltoa ovat yksittäiselle oppilaalle annettavat:

- koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut (esim. laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset) sekä esiopetuksen ikäryhmälle tarkoitetut neuvolapalvelut
- opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut
- yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä toteutettava yksilökohtainen opiskeluhoolto
- oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:ssä tarkoitetut koulutuksen järjestäjän järjestämät sosiaali- ja terveyspalvelut erityisoppilaitoksissa. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 §, Kuntaliitto 2023, 5).

Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu oppilaan sekä huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuisissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Opiskeluhoiltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Asian käsittely myös yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu oppilaan tai huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Oppilaan suostumukset otetaan huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden hänen henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

4 KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄN JA HYVINVOINTIALUEEN ROOLIT OPISKELUHUOLLON TOTEUTTAMISESSA

Oppilaitosyhteisöjen arjessa toteutuva opiskeluhoolto muodostuu kokonaisuudesta, jossa järjestämisvastuu kuuluu sekä koulutuksen järjestäjälle että hyvinvointialueelle. Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskeluhoollon kokonaisuuden suunnitelmallisesta toteuttamisesta. Opiskeluhoolto järjestetään yhteistyössä opetustoimen sekä hyvinvointialueen opiskeluhoiltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa siten, että opiskeluhoollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Tätä varten koulutuksen järjestäjä laatii Koulutuksen järjestäjän opiskeluhoiltosuunnitelman ja vastaa sen toteuttamisesta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 §, Kuntaliitto 2023, 6).

Opiskeluhoollon palvelut kuten psykologi- ja kuraattoripalvelut, koulu- ja opiskeluterveydenhoolto ovat vuoden 2023 alusta lukien hyvinvointialueen järjestämisvastuulla. Hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien oppilaitosten lapsille, oppilaille ja opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 9 §, Kuntaliitto 2023, 6.)

Koulutuksen järjestäjä	Hyvinvointialue
<p>Yhteisöllinen opiskeluhoolto</p> <ul style="list-style-type: none">o Hyvinvointia tukeva toimintakulttuuri.o Terveystuen edistäminen.o Ympäristön turvallisuus ja esteettömyys.o Kaikki koulu yhteisön jäsenet toteuttavat.o Ensisijaista ja ennalta ehkäisevää.o Osallisuutta tukevaa. <p>Yksilökohtainen opiskeluhoolto</p> <ul style="list-style-type: none">o Opettajat avainhenkilöitä oppilaan tuen tarpeen tunnistamisessa ja tuen suunnittelussa.o Huoltaja tai oppilas itse voi tunnistaa tuen tarpeen.	<p>Opiskeluhoollon palvelut kunnassa</p> <ul style="list-style-type: none">o Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelut.o Kuraattori- ja psykologipalvelut.o Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto.o Ehkäisevää, tukea antavaa. <p>Alueellinen yhteistyöryhmä</p> <ul style="list-style-type: none">o Koulutuksen järjestäjän ja hyvinvointialueen yhteistyöelin.o Valmistele alueellisen opiskeluhooltosuunnitelman (s. 106-137) hyvinvointialueen aluevaltuustolle.o Opiskeluhooltosuunnitelman ja yhteistyön toteutumisen valvominen.o Yhteistyökysymysten käsittely.

Taulukko 1. Opiskeluhoollon järjestäminen kunnassa.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhoollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten laaditaan koulutuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhooltosuunnitelma. Se laaditaan yhteistyössä opiskeluhoollon toimijoiden, opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa. Koulutuksen järjestäjä vastaa myös opiskeluhooltosuunnitelmassa kuvattujen asioiden toteutumisesta.

Hyvinvointialue vastaa opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä opiskelijoille.

Hyvinvointialueella tulee olla alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhooltopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma pohjautuu alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmiin. (Opiskeluhoolto, THL.)

4.1 Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut

Oppilaalla on halutessaan oikeus saada opiskeluhoollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea sekä tukea oppimiseen, hyvinvointiin, sosiaalisiin ja psyykkisiin valmiuksiin. Lisäksi psykologi- ja kuraattoripalveluilla edistetään oppilaitosyhteisöjen hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden kanssa.

Opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelujen henkilöstömitoitus on lakisääteinen. Yhtä kuraattoria kohden voi olla enintään 670 ja yhtä psykologia kohden enintään 780 lasta, oppilasta ja opiskelijaa.

Opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen tulee olla helposti saavutettavissa ja palvelut järjestetään ensisijaisesti oppilaitoksissa. Somerolla koulukuraattorin työhuone sijaitsee Kiiruun koulukeskuksessa, ja hän toimii kiertävänä kaikissa kouluissa. Koulupsykologin työhuone sijaitsee Joensuun koulussa ja Kiiruun koulukeskuksessa, ja hän on tavoitettavissa myös muissa kouluissa.

Psykologi- ja kuraattoripalvelut järjestään lain määräämässä ajassa: tapaamismahdollisuus on viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä pyynnöstä, kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus on samana tai seuraavana oppilaitoksen työpäivänä. (Oppilas- ja opiskeluhooltolaki 15 §.)

[Someron koulukuraattoripalvelut](#) (Varha)

[Someron koulupsykologipalvelut](#) (Varha)

Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevien opiskeluhoitopalveluiden määrä ilmoitetaan ja sen avulla turvataan palveluiden yhdenvertainen saatavuus ja pystytään kohdentamaan toimintaa tarkoituksenmukaisesti. Somerolla toimii kuusi koulua: neljä alakoulua, yläkoulu ja lukio. Taulukossa 3 on esitetty koulujen oppilasmäärät sekä kuraattori-, psykologi- ja terveydenhoitajapalvelut.

Someron perusopetuksen ja toisen asteen opetuksen oppilashuollon resurssit

yksikkö	oppilas- määrä	kouluterveyden- hoitaja	psykiatri- nen sh	kuraattori	psykologi
Joensuun koulu	344	0,7		0,347	0,4
Kiiruun koulu	287	0,6	0,2	0,289	0,34
Kirkonmäen koulu	136	0,2		0,137	0,16
Oinasjärven koulu	39	0,1		0,039	0,05
Pitkäjärven koulu	45	0,1		0,046	0,05
Someron lukio	140	0,3	0,2	0,141	0

(Ei nimettyä psykologia)

Koululääkärin työaika resursoitu koulukohtaisesti lakisääteisten tarkastusten tekemiseen. Taulukko 2. Opiskeluhoitopalvelun käytettävissä olevat palvelut lv 2023 – 2024.

4.2 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Oppilaalla on oikeus myös terveydenhuoltolain (Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326) mukaiseen koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon, jota toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri. Palvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle koulutuksen järjestäjän tarjoaa tilat. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää keskitetysti opiskeluterveydenhuollon toimipisteissä, jotka ovat helposti saavutettavissa. Vuoden 2023 alusta hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa koulu- ja opiskeluterveydenhuollon järjestämisestä terveydenhuoltolaissa (Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326) säädetyn mukaisesti. (Kuntaliitto 2023, 7-8.)

Kouluterveydenhuollon tulee olla helposti saavutettavissa ja palvelut järjestetään ensisijaisesti oppilaitoksissa. Kouluterveydenhoitajan työhuoneet sijaitsevat sekä Kiiruun koulukeskuksessa että Joensuun koulussa. Lisäksi muissa alakouluissa toimii kiertävä terveydenhoitaja.

[Terveydenhoitaja / Joensuun, Kirkonmäen ja Pitkäjärven koulut](#) (Varha)

[Terveydenhoitaja / Kiiruun ja Oinasjärven koulut](#) (Varha)

Psykiatrinen sairaanhoitaja on nuorten tavattavissa Kiiruun koulukeskuksessa kahtena päivänä viikossa (lukio/yläkoulu). Matalan kynnyksen työ on ennalta ehkäisevää, jolla pyritään turvaamaan niin kouluarkea kuin oppilaan hyvinvointiakin.

4.3 Koulunuorisotyö

Lisäksi kaikissa kouluissa toimii koulunuorisotyöntekijä, kiireetön aikuinen, joka kohtaa nuoria koulun arjessa, ohjaa luokkaryhmiä (mm. ryhmätykset), järjestää välituntitoimintaa ja edistää yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia kouluissa. Koulussa tehtävä nuorisotyö on ennalta ehkäisevää, ryhmien kanssa tehtävää työtä. Tavoitteena on edistää ryhmässä toimimisen valmiuksia ja lisätä vastuullista vuorovaikutusta nuorten välillä. Koulunuorisotyötä toteutetaan yhteistyössä opettajien, kuraattorin ja muiden toimijoiden kanssa.

4.4 Oppilaitoksen työntekijän yhteydenotto opiskeluhoito- palvelujen saamiseksi

Kun oppilaitoksen työntekijä tai opiskeluhoito työntekijä huomaa, että oppilas tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hän ottaa viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään, opiskeluhoito kuraattoriin tai psykologiin yhdessä oppilaan kanssa. Yhteydenotto tulee tehdä heti, kun huoli herää. Samalla luovutetaan tiedossa olevat tuen tarpeen arvioimista vaativat tiedot. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 16 §.)

4.5 Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito

Monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Ryhmän kutsuu koolle henkilö, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu esim. luokanopettaja, luokanvalvoja, varhaiskasvatuksen opettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja (veo). Somerolla monialaiseen asiantuntijaryhmään kuuluvat opettajan/varhaiskasvatuksen opettajan ja rehtorin/päiväkodin johtajan lisäksi tarvittaessa koulukuraattori, koulupsykologi, kouluterveydenhoitaja, neuvolan terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja, perhetyöntekijä, tukihenkilöt, nuorisotyöntekijä, etsivä nuorisotyöntekijä, lastenpsykiatrian poliklinikan työntekijä ja nuorisopsykiatrian poliklinikan työntekijä. Asiantuntijaryhmän kokoonpano määräytyy tapauskohtaisesti.

Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain oppilaan tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Pienten lasten (esi- ja alkuopetus) osalta suostumuksen antaa huoltaja. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Oppilas- ja opiskelihuoltolain 20 § määrittellään, mitä opiskeluhoitokertomukseen kirjataan. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013.)

4.6 Tietojen kirjaaminen ja rekisterit

Monialaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö huolehtii, että oppilaan tiedot ja hänen tukemiseensa liittyvät toimenpiteet kirjataan opiskeluhoitokertomukseen. Opiskeluhoito palvelujen (kuraattori- ja psykologipalvelut, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto) asiakas- ja potilaskirjaukset tehdään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmiin. Asiakas- ja potilastietojen rekisterienpitäjänä toimii hyvinvointialue. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 21 §, Kuntaliitto 2023, 8.)

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan *opiskeluhoitokertomus*. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoito järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot *opiskeluhoitokertomukseen*. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat: Yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot, kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka- asemansa, kokouksen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa, asian aihe ja vireille panija, oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutuneet toimenpiteet kuten

arviot, tutkimukset ja selvitykset, toteutuneet toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet, tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan *opiskeluhooltokertomukseen* sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhooltokertomukset sekä muut opiskeluhuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhooltorekisteriin. Opiskeluhooltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta taikka muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

5 OPIKELUHUOLLON SUUNNITELMAT

Paikallisella tasolla opiskeluhuollon suunnittelua ja toteuttamista ohjaa kolme eri suunnitelmaa, jotka ovat:

1. lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon sisältyy opiskeluhoitoa koskeva osuus
2. paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus opiskeluhoollosta sekä
3. koulu- tai oppilaitoskohtainen opiskeluhooltosuunnitelma.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan "Opetushallitus antaa opetussuunnitelman perusteissa tai muussa määräyksessä määräykset opiskeluhooltosuunnitelman laatimisesta." (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 §, muutettu lailla 791/2014). Muutos tuli voimaan 1.8.2015.

Koulu- tai oppilaitoskohtainen opiskeluhooltosuunnitelma on asiakirja, jossa kuvataan opiskeluhoollon kokonaisuus oppilaitoksessa sekä miten opiskeluhoollon eri palvelut on järjestetty ja ovat opiskelijoiden saatavilla. Koulu- ja oppilaitoskohtainen oppilas- ja opiskeluhooltosuunnitelma sisältää turvallisuuden edistämistä, kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyä sekä ja kriisitilanteisiin varautumista koskevia määräyksiä. Opiskeluhooltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitoksen ja opiskeluhoollon henkilöstön sekä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Tarvittaessa opiskeluhooltosuunnitelmaa laadittaessa tehdään yhteistyötä myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa. ([OPH](#))

5.1 Koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma

Koulutuksen järjestäjä laatii opiskeluhooltosuunnitelman, joka sisältää opiskeluhoollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseen ja seuraamiseen. Tämä laaditaan yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhooltopalvelujen, lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän huoltajien kanssa. Suunnitelmaan sisällytetään oppilaitoskohtaisesti (Kuntaliitto 2023, 9; Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta):

- arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista;
- oppilaitosyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseen ja tarvittavien tukitoimien järjestämiseen;
- yhteistyön järjestäminen lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden, heidän perheiden sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa;
- suunnitelma lasten, oppilaiden ja opiskelijoiden suojaamiseen väkivallalta, kiusamiselta ja häirinnältä sekä toimenpiteet terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Koulutuksen järjestäjä seuraa opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistaa suunnitelmaa tarvittaessa. Opetushallitus antaa perusteet koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelman laatimiseen koulutusmuodoittain (Opiskeluhooltoon koskevat opetussuunnitelmien perusteet ja ammatillisen koulutuksen määräys 1.8.2023 alkaen). Kunnan alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmat liitetään lastensuojelulain 12 §:n 1 momentissa (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417) tarkoitettuun kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. (Kuntaliitto 2023, 9.)

5.2 Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma

Hyvinvointialueella tulee olla myös alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma (Varsinais-Suomen hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma, 106 – 137) hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhooltopalvelujen järjestämiseksi. Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma pohjautuu alueella toimivien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmiin. Suunnitelma hyväksytään hyvinvointialueen aluevaltuustossa valtuustokaudeksi ja se tarkistetaan tarvittaessa. Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma sisältää (Kuntaliitto 2023, 9):

- opiskeluhooltopalvelujen alueellisen toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet; suunnitelman hyvinvointialueen ja koulutuksen järjestäjien välisestä yhteistyöstä;
- alueella sijaitsevien koulutuksen järjestäjien opiskeluhooltosuunnitelmista ilmenneet arviot opiskeluhooltopalvelujen kokonaistarpeesta ja muut tarvittavat toimenpiteet;
- suunnitelman opiskeluhooltopalvelujen voimavarojen kohdentamisesta;
- toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseen ja seuraamiseen.

Suunnitelmassa huomioidaan lisäksi lasten ja oppilaiden kielellisten oikeuksien toteutuminen opiskeluhooltopalveluissa. Alueellinen opiskeluhooltosuunnitelma (2) liitetään lastensuojelulain 12 §:n 3 momentissa (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417) tarkoitettuun alueelliseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. (Kuntaliitto 2023, 10.)

6 OPPILAIDEN JA HUOLTAJIEN OSALLISTAMINEN

Osallisuus on vaikuttamista oman elämänsä kulkuun, mahdollisuuksiin, toimintoihin, palveluihin ja joihinkin yhteisiin asioihin. Osallisuus ilmenee: 1) päätösvaltana omassa elämässä, mahdollisuutena säädellä olemisaan ja tekemisiään sekä ymmärrettävänä, hallittavana ja ennakoitavana toimintaympäristönä; 2) prosesseissa, joissa pystyy vaikuttamaan esimerkiksi ryhmissä, palveluissa, asuinympäristössä tai laajemmin yhteiskunnassa; 3) paikallisesti, kun pystyy panostamaan yhteiseen hyvään, osallistumaan merkityksellisyyden luomiseen ja kokemiseen sekä liittymään vastaavuuksiin sosiaalisiin suhteisiin. (Isola ym. 2017.)

Opiskeluhooltosuunnitelman laatimisessa on opiskeluhoollon ohjausryhmän jäsenten lisäksi osallistettu myös henkilöstöä, oppilaita ja huoltajia. Henkilöstöltä on kysytty konkreettisia yhteisöllisen opiskeluhoollon käytännön toimia ja ideoita opettajainkokouksissa. Ne on koottu yhteen tämän suunnitelman pohjaksi. Oppilaita on osallistettu suunnitelman laatimiseen oppilas- ja opiskelijakuntien kautta. Oppilas/opiskelijakunnan hallitus on kerännyt oppilaiden omia ajatuksia liittyen koulussa viihtymiseen ja hyvinvointiin. Niitä on hyödynnetty tämän suunnitelman laatimisessa. Lisäksi huoltajia on kuultu vanhempainryhmien kautta sekä vanhempainvarsteissa.

7 YHTEISTYÖTAHOT

Opiskeluhuollon yhteistyöryhmiä ovat

- Oppilaitoskohtainen monialainen opiskeluhooltoryhmä
- Koulutuksen järjestäjäkohtainen monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä
- Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä
- Yksilökohtainen, tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä. (Kuntaliitto 2023, 11.)

7.1 Koulutuksen järjestäjä- ja oppilaitoskohtaiset ryhmät

Koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä. Oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä vastaa oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Oppilaitoskohtaista opiskeluhooltoryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista vastaa monialainen oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä. (Oppilas- ja opiskelija-huoltolaki 14 §, Kuntaliitto 2023, 11.)

7.2 Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä

Yhteistyön varmistamiseksi koulutuksenjärjestäjien ja hyvinvointialueen välillä on lakiin määriteltä velvoite alueellisen yhteistyöryhmän muodostamisesta ja tehtävistä. Hyvinvointialue yhdessä alueensa kuntien kanssa muodostaa alueellisen opiskeluhoollon yhteistyöryhmän. Yhteistyöryhmässä tulee olla edustettuna myös alueella toimivat muut koulutuksenjärjestäjät. Alueellisen yhteistyöryhmän keskeisin tehtävä on valmistella alueellinen opiskeluhoollon suunnitelma ja seurata sen toteutumista. Ryhmän tulee myös seurata opiskeluhoollon palvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista ja käsitellä yhteistyökysymyksiä. (Kuntaliitto 2023, 11.)

Someron kaupungissa toimii oppilaitoskohtaisia opiskeluhooltoryhmiä ja koulutuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhoollon ohjausryhmä sekä alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä.

Opetuksen järjestäjä asettaa opiskeluhoollon ohjausryhmän ja yksikkökohtaiset opiskeluhoollon ryhmät. Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki opiskeluhoollon ryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi ikäryhmälle suunnattuja terveydenhoitopalveluja sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan, kun käsiteltävä asia edellyttää.

Opiskeluhuollon yhteistyötahot		
Oppilaitoskohtaiset yhteisölliset opiskeluhoitoryhmät ja Yksilökohtainen, tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä	Koulutuksen järjestäjän monialainen opiskeluhoollon ohjausryhmä: pj Nina Mäkelä Kristiina Stigell Sannamari Sjöman-Saarinen Tuija Ilmonen-Tammi Mika Koskinen Anna-Majja Honkanen Susanna Ranula Janne Aaltonen Merja Klemola Pirjo Parviainen (Varha) Kati Tuomisto-Lundberg (Varha) Annu Äfelt (Varha) Maarit Laurento (siht.)	Alueellinen opiskeluhoollon yhteistyöryhmä <ul style="list-style-type: none">Hyvinvointialue muodostaa yhdessä kuntien kanssa.Muiden koulutuksen järjestäjien edustus.

Taulukko 3. Opiskeluhoollon yhteistyötahot lv 2023 – 2024.

8 SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Perusopetuslain (1998) mukaan kaikilta oppilailta edellytetään asiallista käyttäytymistä koulussa. Lain mukaan oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Oppilaan on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, koulu yhteisön tai opiskelu ympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille koulu yhteisössä työskenteleville. Väkivalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta.

Koulukiusaamisesta on kyse silloin, kun yksi ja sama opiskelija kokee joutuvansa toistuvasti ja systemaattisesti yhden tai useamman muun oppilaan tahallisen, negatiivisen (loukkaaminen / vahingoittaminen / syrjintä) toiminnan kohteeksi. Kiusaaminen voi olla hetkellistä, toistuvaa tai pitkään jatkuvaa ja alistavaa fyysistä tai henkistä väkivaltaa. Kiusaamiseen liittyy yleensä voimasuhteiden epätasapaino; kiusattu opiskelija on jollain tavalla puolustuskyvytön kiusaajaan tai kiusaajiin nähden. Koulukiusaaminen voi olla fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista, jolloin yhdelle ja samalle oppilaalle aiheutetaan toistuvasti pahaa mieltä.

Kiusaamisesta ei ole kysymys silloin, kun kaksi tasaväkistä oppilasta riitelee tai tappelee keskenään. Kiusaamista eivät myöskään ole satunnaiset, milloin keneenkin kohdistuvat hyökkäykset. Toki näihinkin tilanteisiin kouluissa puututaan.

Väkivalta on toisen alistamista. Se voi olla henkistä tai fyysistä. **Henkinen eli psyykinen väkivalta** on muun muassa toisen nimittelemistä, mitätöintiä, uhkailemista, kiristystä, puhelimen tai sähköpostin tutkimista ja muista ihmissuhteista eristämistä. **Fyysinen väkivalta** merkitsee toisen fyysisen koskemattomuuden loukkaamista, toisen kehon satuttamista. Se voi olla esimerkiksi lyömistä, tönnimistä, hiuksista vetämistä, liikkumisen estämistä, kuristamista tai potkimista. Pahoinpitely on rikos. Vaikka kehoon ei jäisikään esimerkiksi mustelmia, väkivalta on väärin. Ulkopuolisen voi olla vaikea huomata väkivaltaa. Näin on erityisesti henkisen väkivallan kohdalla.

Jokainen päättää itse omasta kehostaan ja siitä, kuka siihen voi koskea ja miten. Jos ei pidä jostakin, on sanottava ei. Toisen on myös uskottava se. Tässä kulkee raja. Kenenkään ei ole myöskään pakko tehdä mitään, mitä ei itse halua. Jokaisella on itsemääräämisoikeus, mikä tarkoittaa, että jokaisella on oikeus päättää omasta kehostaan.

Kiusaamista voi tapahtua myös erilaisten medioiden välityksellä. **Nettikiusaaminen** voi olla yhteydessä koulussa tapahtuvaan kiusaamiseen. Nettikiusaamista ovat pilkkaavat tai uhkaavat viestit, juorujen tai henkilökohtaisten tietojen levittäminen, valokuvien manipulointi ja levittäminen, toisen nimellä esiintyminen, sulkeminen ryhmän tai keskustelun ulkopuolelle tai salasanojen huijaaminen.

Sukupuoleen perustuva häirintä tosi- ja virtuaalielämässä on halventavaa tai alentavaa puhetta toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvää kiusaamista tai tekoja, jotka saavat tuntemaan noloksi, pelokkaaksi, loukkaantuneeksi tai vihaiseksi. **Seksuaalista häirintää** tosi- ja virtuaalielämässä on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värittyneet vitsit ja vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset. Ehdottelu, vaatiminen ja fyysinen koskeminen sekä raiskaus tai sen yritys ovat seksuaalista häirintää. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin, kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävää.

8.1 Ennalta ehkäiseminen

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallisen koulun tärkeitä toimintatapoja ovat aktiivinen kiusaamistilanteita ennaltaehkäisevä työ, kiusaamistilanteisiin nopea puuttuminen, selvittäminen ja avun tarjoaminen sekä kaikkien ilmenneiden tapausten jatkoseuranta. Luokissa tule säännöllisesti keskustella luokan ilmapiiristä ja tunnelmasta. Luokissa keskustellaan säännöllisesti luokan ilmapiiristä ja tunnelmasta.

Oppilaita ohjataan hyvään käytökseen, erilaisuuden hyväksymiseen ja vastuuntuntoon arkipäivän tilanteissa. Vastuuntuntoon kuuluu mm. muiden huomioon ottaminen, ympäristöstä huolehtiminen, heikompien puolustaminen sekä toisten auttaminen. Myös hyvän luokkahengen kehittämiseksi pyritään koko koulun hengen luomiseen. Oppilaiden kanssa käydään läpi kiusaamisen seuraukset ja rangaistukset etukäteen. Huoltajille kerrotaan koulun toimenpiteistä turvallisen opiskeluympäristön luomiseksi vanhempainilloissa.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

- Koulussa pyritään avoimeen vuorovaikutukseen ja suvaitsevan toimintakulttuurin syntymiseen. Kaikille tehdään selväksi kouluvuoden alusta alkaen, ettei kiusaamista hyväksytä.
- Kouluyhteisössä sovitaan yhteiset kirjatut säännöt, järjestyssäännöt ja erilliset sopimukset toimintatavoista. Säännöt ja kirjatut toimintatavat ovat osa valmiussuunnitelmaa.
- Koulussa järjestetään tehokas välituntivalvonta ja turvallisuuskulttuuria kehittämällä vältetään kiusaamisen syntymiselle otollisia tilanteita.
- Toimintatapojen toteutumista seurataan säännöllisesti.
- Koulu tekee tiivistä verkostotyöskentelyä eri viranomaisten ja järjestöjen kanssa (esim. sosiaalitoimi, nuorisotoimi, lasten ja nuorten psykiatrisen poliklinikka, seurakunta)

Kummioppilastoimintaa on alakouluissa toteutettuna niin, että 1. luokan oppilaiden kummeiksi ryhtyvät 4. luokan oppilaat ja he toimivat kummeina kyseisille oppilaille aina 6. luokan loppuun asti.

Kummien tarkoitus on tutustuttaa pienet oppilaat uuteen kouluun sekä luoda turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä koulunsa aloittaville oppilaille. Toiminta on yhteisiä tunteja, leikkejä, tempauksia, jotka pääsääntöisesti kummioppilaat suunnittelevat ja toteuttavat. Kummitunteja on keskimäärin kerran kuukaudessa.

Tukioppilaat ovat 8. ja 9. -luokkalaisia vapaaehtoisia nuoria, joiden tehtävinä koulussa ovat toiset huomioivan käyttäytymisen edistäminen koulussa, nuorten osallisuuden lisääminen koulussa sekä kiusaamisen ja häirinnän ennaltaehkäiseminen. Tukioppilaat järjestävät välituntitoimintaa, tutustuttavat uusia 7.- luokkalaisia kouluun ja järjestävät koulun yhteisiä teemapäiviä.

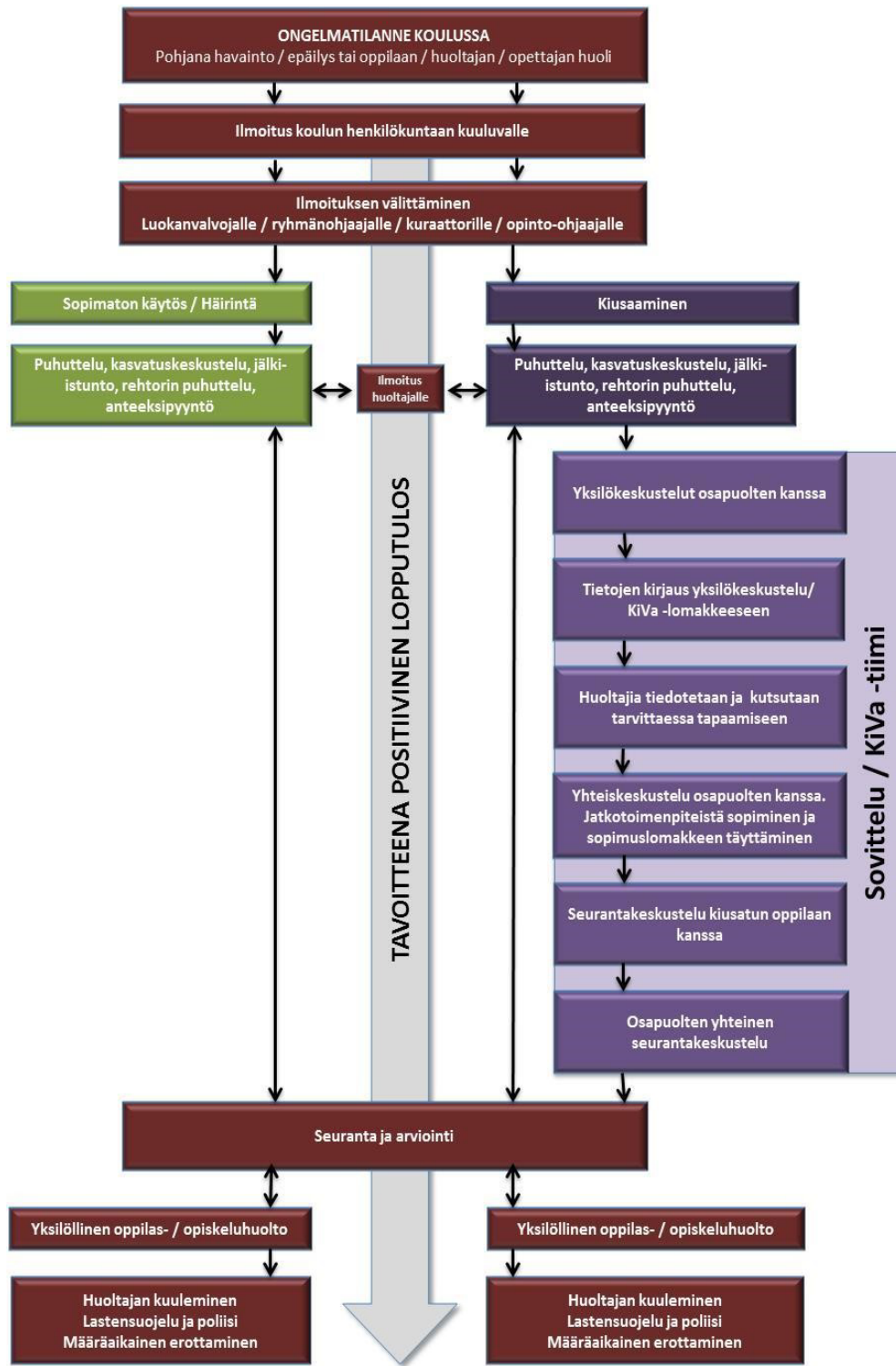
mll.fi/kasvattajille/tukioppilastoiminta

Oppilaskunta on yksi keskeinen lasten ja nuorten osallistumista sekä vaikuttamista edistävä lakiin perustuva toimintamuoto. Oppilaskunnan tehtävänä on kehittää kouluyhteisön toimintaa ja vaikuttaa oppilaita koskeviin kysymyksiin. Oppilaskunnalla on merkittävä rooli kouluyhteisön yhteishengen luomisessa ja nuorten demokratiakasvatuksen edistämässä.

Todennettujen kiusaamistapausten käsittelyyn ja seurantaan on osassa kouluistamme käytössä **KiVa-koulu -toimintamalli** (kivakoulu.fi).

8.2 Kiusaamiseen ja häirintään puuttuminen

Koulun aikuisten vastuulla on seurata mitä koulussa tapahtuu ja huolehtia siitä, ettei kukaan oppilaista joudu kiusaamisen kohteeksi. Oppilaita rohkaistaan kertomaan heti kiusaamistilanteista jollekin aikuiselle. Esiin tulleet ristiriita- ja kiusaamistilanteet pyritään selvittämään viipymättä koulun aikuisten toimesta. Mikäli epäselviä tapauksia opettajille tai muille tahoille tulee vastaan, tuodaan nämä opiskeluhooltoryhmän tietoisuuteen ja tilanteisiin puututaan kunkin tilanteen vaatimalla tavalla.

Kuvio 1: Toiminta koulussa ilmenneissä ongelmatilanteissa.

8.3 Toimenpiteiden arviointi ja seuranta

Kiusaamisen selvittämiseksi kouluissa tehdään säännöllisesti kysely kaikille oppilaille. Kyselyn tulokset käydään läpi koulun opiskeluhoitoryhmässä, jossa suunnitellaan jatkotoimenpiteet ilmittyneisiin kiusaamisiin. Säännöllisistä kyselyistä tehdyt yhteenvedot säilytetään kouluilla ja toimitetaan koulutoimistoon. Lisäksi kiusaamisen esiintymistä kartoitetaan esimerkiksi opiskeluhooltoon vuosittain tulevien tapausten määrällä.

8.4 Tiedottaminen

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, häirinnältä ja kiusaamiselta on kirjattu lain velvoittamana jokaisen koulun opetussuunnitelmaan. Lisäksi koulun henkilökunnan perehdyttämiskansio sisältää tietoa väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän erilaisista ilmenemistavoista, ennaltaehkäisystä ja koulu yhteisön toimintatavoista näissä tilanteissa sekä koulussa sovellettavista järjestysmääräyksistä. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan toimintamallista jokaisen lukuvuoden alussa.

Yhteistyökumppaneille annetaan suunnitelmasta tietoa verkostotapaamisten yhteydessä.

9 POISSAOLOJEN SEURANTA

Poissaolojen ehkäisemistä, suunnitelmallista seuranta ja niihin puuttumista koordinoi Somerolla yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen tarpeiden varhainen havaitseminen sekä riittävä ja oikea-aikainen tuki ehkäisee poissaoloja.

Huoli otetaan puheeksi, kun oppilaan poissaoloista herää huoli kotona tai koulussa. Opettaja, luokanvalvoja tai ryhmänohjaaja puuttuu poissaoloihin, mikäli hänellä nousee asiasta huoli. Poissaoloja seurataan ja selvitetään, mikä on niiden taustalla. Myös jatkuvaan myöhästelyyn kiinnitetään huomiota. Opiskeluhoitohenkilöstöä konsultoidaan mahdollisimman matalalla kynnyksellä.

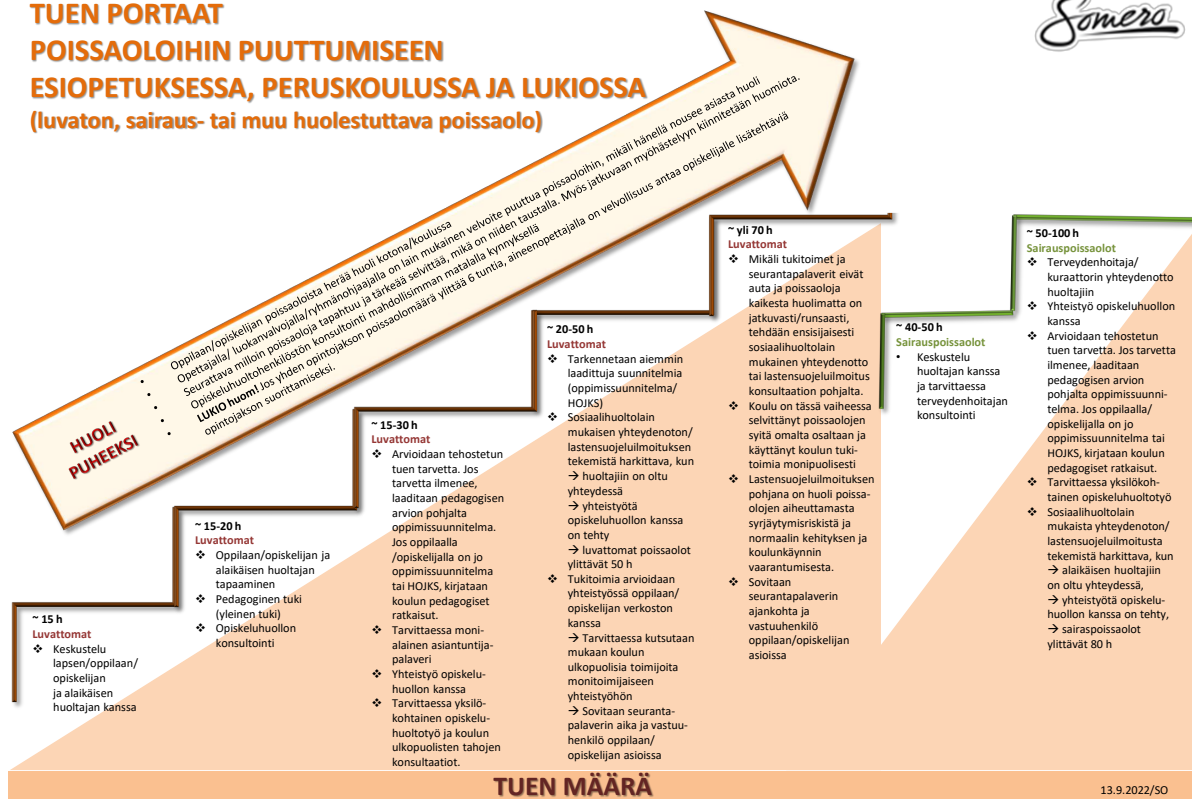
Vastuu poissaolojen seurannasta on sillä opettajalla, joka vastaa opetusryhmästä. Hänen tehtävänä on olla yhteyksissä huoltajaan poissaolon tuen portaiden mukaan (ks. kuvio 2). Opetusryhmästä vastuussa oleva opettaja informoi poissaoloista koulun rehtoria, koulun johtajaa tai päiväkodin johtajaa, joka tukee prosessissa.

Oppilaan ja perheen hyvinvoinnin tueksi Somerolla on käytössä Huoli puheeksi -malli. Malli tarkoittaa sitä, että opettaja ottaa huoltajan kanssa käytävissä säännöllisissä keskustelussa (mm. vanhempainvarti) sovittujen kysymysten kautta puheeksi asioita perheen kokonaistilanteesta. Huolikysymysten tarkoitus on se, että opettaja voi matalalla kynnyksellä ohjata perheen tarvittaessa muihin tukea tarjoaviin palveluihin.

Somero

**TUEN PORTAAT
POISSAOLOIHIN PUUTTUMISEEN
ESIOPETUKSESSA, PERUSKOULUSSA JA LUKIOSSA
(luvaton, sairaus- tai muu huolestuttava poissaolo)**

Kuvio 2. Tuen portaat poissaoloihin puuttumiseen esiopetuksessa, peruskoulussa ja lukiossa.

10 SUUNNITELMAN ARVIOINTI JA SEURANTA

Henkilöstö arvioi opiskeluhooltosuunnitelman toteutumista opettajainkokouksissa, ja sieltä tuodaan tieto opiskeluhoollon ohjausryhmään keskusteltavaksi.

Oppilas/opiskelijakunnalle tuodaan opiskeluhooltosuunnitelma keskusteluun syksyllä lukuvuoden suunnittelua varten. Oppilaskunnan edustajia kutsutaan syksyisin keskustelemaan aiheesta opiskeluhoollon ohjausryhmän jäsenten kanssa opiskeluhoollon toteutumisesta koulussa. He arvioivat toimintaa ja suunnitelmaa yhdessä opiskeluhoolloryhmän kanssa. Vanhempainryhmän jäseniä kutsutaan keskustelemaan opiskeluhoolloryhmään keväisin, ja heidän kanssaan käydään myös arviointikeskustelu koulujen yhteisöllisyyskulttuurista sekä oppilaiden hyvinvoinnista.

Yllä mainittujen keskustelujen, palautteiden ja arvioiden sekä koulujen hyvinvointitiimissä käytyjen keskustelujen kautta opiskeluhoollon ohjausryhmä arvioi, tarkastaa ja päivittää opiskeluhooltosuunnitelmaa parin vuoden välein / tarvittaessa. Lisäksi arvioinnissa käytetään oppilas- ja henkilökuntakyselyjä, Kouluterveyskyselyä ja Move!-mittauksia. Hyvinvointitietojen tuloksia analysoidaan ja niistä keskustellaan koulujen toimijoiden kanssa. Parannustoimenpiteitä suunnitellaan yhdessä koulujen henkilöstön, oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Opiskeluhooltosuunnitelma liitetään osaksi Someron Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa 2019 - 2025.

LÄHTEET

Isola, A-M., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S. ja Keto-Tokoi, A., 2017. Mitä osallisuus on? [THL](#)

[KouluKunnossa 2023](#)

Laki oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta. [377/2022](#)

Opiskeluhuollon järjestäminen 2023. Pikaopas muutoksessa. [Kuntaliitto 2023](#).

Opiskeluhuolto. [THL](#)

[Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki](#)

[Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014](#)

[Perusopetuslaki 1998. 35 § \(11.3.2022/163\) Oppilaan velvollisuudet.](#)

[Someron lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019 – 2025](#)

Varhaiskasvatuksen, opetuksen sekä oppilas- ja opiskeluhoollon suunnitelmat. [OPH](#)

[Varsinais-Suomen hyvinvointialueen alueellinen opiskeluhoolltosuunnitelma s. 106- 137](#)

[Yhteisöllinen Somero 2030](#)